

Michel

KLM
W
ggh
uv
678
»~»

ABCDEFGH
MINOPQR
WXYZa
ghijklmn
tuvwxyz
567890 &

Mendoza Demi Gras Jose

E1 a

LG2901 72pt 16.5mm
LG2902 72pt 16.5mm
LG 48 11

Michel Michel V

LG713 84pt 21.5mm

E1 a

LG1704 72pt 21.7mm
LG1706 72pt 21.7mm

Motter Tektura Vor

E1 a

LG1824 36pt 10.2mm

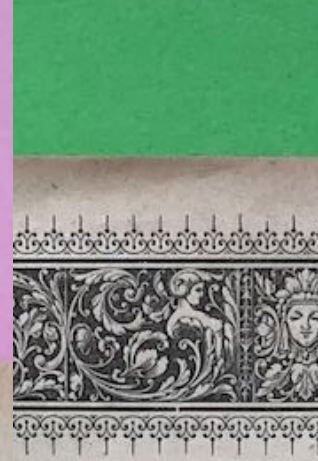
Neil Bold

E1 a

LG119 84pt 25.4mm
LG120 84pt 25.4mm

ABCDEFGHI
KLMNOP
STUVW
bcdefgh
opqrstu
vwx
yz
390
?!@#\$%^&*~

Motter Te

alleb
jes ir
eerst
vend
over
teker
bijna
naar
Z
te

X-ST
Oorspronkelijk

op d
krant
puilt
hem i
het ei
een h
pak F
dont
porate

stoffelyk
overschot

G MET ACCOM

38

lge No's verscheenen: 1. „Taranaboem
oerige zaken. — 5. Intermezzo ult
at broke the Bank at Monte-Carlo”.
12. „Ting-aling-ting-tay!” — 13. Sche
— 17. De „Hoep-la”-Zee. — 18.
s. — 22. De klucht van de Slompers.
24. Tentoonstellingen-Echo's. — 25.
— 27. Maandagshonders (Kellnerlanc

d voor alle landen —

MAANDAG 1

Reuke

TBLAD VOOR

DE ROODE
Onder Redactie van E
E

URING
DE REDACTIE V
IS ONVERANTV

De Reuke d

Die Pieter Jelles, hoe
Als Chemicus thans
— Hij gaf haar ook
Een stof, die wonder
Op zijn bevel haar g
Zijn leven tot reclam

De Reuk' der Liefde
Slechts kort bekend,
In onze broederrijen.
Haar reuk steeg op t
Die Holst, te goed v
Ze hoort toch bij de

En toen ge op 't Go
Als loopersstaking-oo
O, 'k kan er niet va
Toen steeg er Pieter
Hoe ook een spott
Slechts reuk van pa

Van links een droev
„Die balsem en die
Die ons op 't diepst
Die kritiekasters hebb
Geen enkel stinkend
Aan onze „Reuk der

sche.

A. B. SOEP
't A. B. C. van

VARIA

CATALOGUS 14

ARTISTIEK BUREAU

Auteursexemplaar 1, 2, 3, 4

Boekensteun 5

High five 6, 7

Kalupso-Pers 8, 9

Letterproef 10, 11

Plagiaat 12, 13

Poster 14

Proefdruk 15

Sigaret 16, 17

Single 18, 19

Solotentoonstelling 20, 21

Spot 22, 23, 24, 25

Tekening 26, 27

AUTEURSEXEMPLAAR

1 **Jeroen Brouwers** *Zonder trommels en trompetten. Een markante anekdote uit het leven van – door hem zelf verteld.* Amsterdam: Querido, 1981. 184 x 114 mm. Pocket. 112 p. Derde druk. Salamander 518. € 300

¶ Auteursexemplaar met meer dan tweehonderd tekstuele correcties, door Jeroen Brouwers met potlood aangebracht, ten behoeve van de vierde druk.

Tientallen verkleinwoorden wil de auteur bij herdruk gewijzigd zien: 'mand' in plaats van 'mandje', 'hoeken' in plaats van 'hoekjes'. Ook worden archaïsch aandoende woorden veranderd: 'auto' in plaats van 'automobiel', 'meisje' in plaats van 'meidertje', 'weer' in plaats van 'weder', 'litteraire' in plaats van 'litterarische'. Enkele passages worden zelfs geheel geschrapt of vervangen. Zo moet de zinsnede 'alle Lubberhuizen, Vanoorschotten, Bloemenaas, Kuipersen en Bakkers, en zelfs Angèles' wijken voor 'alle uitgevers van Nederland en Vlaanderen'.

Brouwers schonk dit exemplaar op zeker moment aan zijn vriend, de criticus Tom van Deel, die de novelle *Zonder trommels en trompetten* 'het mooiste werk dat Jeroen Brouwers geschreven heeft' vond, blijkens een citaat op de achterzijde van deze pocket.

2 **Hella S. Haasse** *Zes Maleische pantoens. In Nederlandsche verzen overgebracht door –.* [Terschuur]: Atelier J. Tapperwijn, 2003. 143 x 104 mm. Cahiersteek. Vormgeving J. Tapperwijn. 16 p. Geprint in rood en zwart op Propoff 200 grams in een oplage van 10 exemplaren. Geïllustreerd met zeven originele litho's van J. Tapperwijn. Eerste druk. Miniem vlekje. € 240

¶ Nummer II van vijf Romeins genummerde en door de uitgever gesigioneerde auteursexemplaren.

Charmante uitgave bij de vijfentachtigste verjaardag van Hella Haasse op 2 februari 2003, geïnitieerd door J. Tapperwijn, pseudoniem van Ary Langbroek, Haasse's uitgever bij Querido.

Niet in de NCC.

AUTEURSEXEMPLAAR

3 **P. Otten** *Schaduwen. Verzen door –*. Rotterdam: W.L. & J. Brusse, 1926. 260 x 172 mm. Verguld zwart heeldmarokijn. Bandoontwerp R.N. Roland Holst. Kopsnede verguld. Leeslint. (2), 98 p. Niet afgesneden. Gezet uit de Hollandsche Mediæval en gedrukt in rood en zwart op Antique de Luxe in een oplage van 160 exemplaren. Eerste druk. Band wat geschaafd. € 120

¶ Nummer 1 van de oplage. Dit is bovendien een van drie luxe-exemplaren, fraai gebonden in leer, bestemd voor de auteur.

Opdracht van de auteur [aan zijn echtgenote en oudste zoon] in zwarte inkt op pagina (1): 'Voor Bice en Kees | Juli 1926'.

Peter (Piet) Otten (1885-1970), jurist van beroep, is de auteur van twee dichtbundels. Hij was voor de duur van een jaar getrouwd met Rie Cramer, die zijn exlibris ontwierp. Bij zijn tweede vrouw verwekte hij twee zoons: Kees (1924-2008) en Willy (1927-1930). Kees Otten zou een bekend blokfluitist worden.

Van Beest | De Bode 579.

4 **Hans Warren** *Geheim Dagboek. Negende [tot en met] dertiende deel. 1971-1972 [tot en met] 1978-1980*. Amsterdam: Bert Bakker, 1991-1997. 206 x 132 mm. Vijf delen. Grijs gestempeld heeldleder. Bandoontwerp Rudo Hartman. 196; 212; 204; 196; 200 p. Eerste drukken. Band twaalfde deel minimaal gevlekt. € 700

¶ Aaneengesloten reeks van vijf delen *Geheim Dagboek*, in opdracht van de uitgeverij luxe gebonden in (achtereenvolgens) donkerbruin, donkergroen, okergeel, lichtgrijs en zwart leer.

Het betreft hier stuk voor stuk unieke auteursexemplaren, bij het verschijnen door de uitgever uitgereikt aan de auteur. In vier delen liggen notitievelletjes met in het handschrift van Hans Warren correcties voor herdrukken. Tevens bijgevoegd is de doorslag van een typoscript (een blad), gedateerd '25 december 1986', met 'Verbeteringen, aan te brengen in herdrukken van "Geheim Dagboek"'.

In 2000 hield Martin Ros een televisie-interview met Hans Warren bij de schrijver thuis in Kloetinge (te vinden op YouTube). Tijdens dit gesprek wijst Warren vanuit zijn luie stoel naar de bovenste plank van de boekenkast: 'Hier bovenin staan de leren banden. Ik krijg altijd van Bert Bakker en Prometheus één deel gebonden in leer. Die staan hier boven.'

BOEKENSTEUN

5 **Ewald Spieker** *Boekensteun*. [Zeist]: Nederlandse Boekverkopersbond, 2017. Rood metaal. Ontwerp Ewald Spieker. [Vervaardigd in twee oplagen van totaal 14.000 exemplaren.] Iets gebogen. € 40

¶ Bijzondere boekensteun of boekenhanger, bestemd voor boekhandelaren bij het honderdjarig bestaan van de Nederlandse Boekverkopersbond.

Ondanks de grote oplage niet vaak in de handel.

HIGH FIVE

6 **Bassy & Tommy** *De X-stralen. Oorspronkelijke Coupletten. Woorden van Bassy. Muziek van Tommy. Voor Zang met Accompagnement van Piano.* [Amsterdam]: T.A.V.E.N.U., maart 1896. 313 x 233 mm. Vouwblad. (4) p. Geïllustreerd met een röntgenfoto van een hand. Eerste druk. Randen bijgesneden. Omslag op vouw met tape verstevigd. € 100

¶ Vrolijke en vroege reactie op de in november 1895 door Wilhelm Röntgen ontdekte 'X-stralen'. 'Bassy' en 'Tommy' verwachten veel van de nieuwe vinding: het muntgeld in de portemonnee, de hersencapaciteiten van de sollicitant, niets zou voor de 'kodak met de X' nog verborgen blijven.

Op de voorzijde van het omslag staat een röntgenfoto van een rechterhand, inclusief trouwring aan de ringvinger. Op de achterzijde van het omslag staan advertenties.

Bureau T.A.V.E.N.U. was de uitgever van luchtige liedjes. Vermoedelijk maakte dit vouwblad deel uit van een eigen tijdschrift of leesportefeuille. Er is een gedrukt overzicht van in vorige nummers verschenen muzieksupplementen en op de achterzijde staat het paginacijfer '10'.

Zeldzaam. NCC: 'Niet beschikbaar'.

7 **(Bauersche Gießerei)** *Letterproef Folio-Kursiv mager.* Frankfurt am Main: Bauersche Gießerei, [ca. 1960]. 270 x 195 mm. Omslagmap met veertien drukwerkjes. Gezet uit de Folio-Kursiv mager en enkele ondersteunende lettertypen en gedrukt in verschillende kleuren op diverse papiersoorten. Eerste druk. Map met enkel schaafplekje. € 30

¶ Fraaie letterproef van de door Walter Baum en Konrad Friedrich Bauer ontworpen cursieve magere Folio. De map bevat allerlei kleurrijke monsters: een visitekaartje, een technische folder, een uitnodiging, een menukaart, een kalenderblad, een stofomslag en een blad over de bouw van De Bijenkorf in Rotterdam.

Op de voorzijde van de map staat een illustratie van een rechterhand.

KALUPSO-PERS

8 **Jaap Wisse** *Vergeefs afscheid. Gedichten-cyclus*. Amsterdam: Kalupso-Pers, (augustus) 1944. 159 x 116 mm. Cahiersteek in omslag. (20) p. Niet afgesneden. Geschreven en getypt door Jaap Wisse op geveergeerd papier in een zeer kleine oplage. Eerste druk. KP III. Naam in inkt op eerste pagina: 'Kees Otten'. Laatste pagina verbruind door inliggend vel handschrift. € 120

¶ Exemplaar 'B' van een onbekend aantal geletterde en gesigioneerde exemplaren.

Zes verzen van een dichter met liefdesverdriet. De gedichten zijn op de schrijfmachine getypt; omslag, Franse titel, titelpagina en opdracht-pagina zijn met Oost-Indische inkt geschreven.

Kees Otten was musicus. Met de broers Wisse vormde Otten van 1945 tot en met 1949 een muzikaal trio: Jaap speelde fluit, Jan piano en Kees blokfluit.

Derde uitgave van de Kalupso-Pers, een privé-uitgeverij van de gebroeders Jaap en Jan Wisse. Van de Kalupso-Pers zijn alleen uitgaven uit het oorlogsjaar 1944 bekend.

Niet in De Jong. Niet in de NCC.

9 **Jaap Wisse** *Kamer*. Amsterdam: Kalupso-Pers, (oktober) 1944. 170 x 132 mm. Genaaid in karton. 30 p. Niet afgesneden. Geschreven en getypt door Jaap Wisse op geschept papier in een zeer kleine oplage. Eerste druk. KP VI. Rug iets gescheurd. Wat los in het bandje. Naam in inkt op eerste pagina: 'Kees Otten'. € 130

¶ Exemplaar 'B' van een onbekend aantal geletterde en gesigioneerde exemplaren.

Opdracht van de auteur in blauwe inkt op de Franse titel: 'voor Kees | voor iemand met een schorpioen | kan ik niet met goed fatsoen | een opdracht schrijven. | Heus, daar is niets aan te doen. | Jaap'.

Vijftien gedichten over objecten in een kamer: een lamp, een vaas bloemen, een piano, een buste van Beethoven. De gedichten zijn op de schrijfmachine getypt; omslag, rugtitel, Franse titel en titelpagina zijn met Oost-Indische inkt geschreven.

Zesde uitgave van de Kalupso-Pers.

Niet in De Jong. Niet in de NCC.

LETTERPROEF

10 **(Drukkerij Jesse)** *Letterproof*. [Amsterdam: Drukkerij Jesse, 1968.] 327 x 221 mm. Tien planodrukken in blind omslag van karton. Gezet uit een negentiende-eeuwse letter en gedrukt door Jesse in zwart op gesatineerd papier in een beperkte oplage. Eerste druk. Omslag op de hoeken iets gekreukt. € 70

¶ Zeldzame letterproof van de bekende Amsterdamse drukkerij: tweemaal alle letters van het alfabet en de cijfers 0-9. Op de voorflap van het omslag is een in zwart op groen papier gedrukt etiketje geplakt: 'Gezocht | Kleine drukorders | Bv. familie- en handelsdrukwerk [...] Beloning | Bijzonder drukwerk | van Jesse | aan de Nieuwe Zijds [...]'.

De hele proof is gezet uit het naamloze, maar inmiddels iconisch geworden font dat (vanaf aflevering 36) voor de omslagen van *Barbarber* werd gebruikt. Verantwoordelijk voor de keuze was Querido-uitgever Reinold Kuipers, die zelf het lettertype gebruikte voor de omslagen van enkele van zijn bibliofiele Zondagsdrukken.

11 **(Letraset)** *Het Letraset "Graphic Arts" Systeem*. Badhoevedorp | Brussel: Letraset Nederland bv | Letraset Belgium nv, 1979. 300 x 225 mm. Ringband. XVI, 258 p. Gedrukt in kleur op wit en geel papier. Eerste druk. Gebruikssporen. € 40

¶ Overzicht van alle Letraset-producten: lettertypen, sierranden, afwrijftapes, rasters, enzovoorts.

Tussen de meer dan honderd verschillende lettertypen zijn verrassende, inmiddels vergeten fonts: het strakke Aircraft, het magere Cirkulus, het ruimtelijke Fat Shadow, het volvette Motter Ombra. Maar ook nog gangbare letters staan in dit bladerboek, zoals de Helvetica en de Times.

PLAGIAAT

12 **Ab Visser** *Seven Poems. Translated by Leonard Wolf*. Holland [= Wassenaar]: Pauwhof-Press, 1952. 171 x 108 mm. Gelijmd in karton met stofomslag. 16 p. Gezet uit de Caslon en gedrukt door Conny Tamminga in blauw en zwart op getint papier in een beperkte oplage. Eerste druk. Pauwhof-Press-Holland 1. Rug iets verbruind. Lijm wat uitgewerkt. € 50

¶ Charmante privé-uitgave van zeven voor de gelegenheid vertaalde verzen van Ab Visser, die langdurig op De Pauwhof verbleef. Op omslag en titelpagina staat het vignet van een pauw.

'In die dagen kreeg ik contact met de meesterdrukker Tamminga, die in Wassenaar woonde, maar in Den Haag zijn drukkerij had waar hij (o.m. voor Bert Bakker) poëziebundels drukte: juweeltjes van typografie. [...] Tamminga had een dochter, Conny. Ze was 19 jaar en de enige vrouwelijke leerling onder zo'n 300 mannelijke leerlingen op de grafische school in Utrecht. Ze kwam bij mij met het plan een plaquette met 7 gedichten van mij te drukken, die vertaald waren in het Engels door een Amerikaanse vriend van mij, de dichter Leonard Wolf. [...] We vatten het plan op deze "Seven Poems" (1952) als eerste deeltje in de "Pauwhof-Press-Holland" uit te geven. De geest van Greshoff, Van Krimpen en Stols werkte in ons door. Het bleef helaas bij dat ene deeltje.' (Ab Visser, *Het Klooster van Sint Juriaan. Pauwhof-herinneringen*, p. 99)

13 **E. Brent Bezemer** *Het Onbekende Hart*. Holland [= Wassenaar]: Pauwhof, 1952. 173 x 111 mm. Geniet met stofomslag. (2), 22 p. Gezet uit de Baskerville en gedrukt onder toezicht van F. Tamminga in blauw en zwart op getint papier in een oplage van 250 exemplaren. Eerste druk. Vlekjes op het omslag. Plaats en datum op pagina (1). € 30

¶ Opdracht van de auteur in blauwe inkt op pagina (1): 'In dankbaarheid | voor veel liefs | Erik'.

Opmerkelijke privé-uitgave van Erik Einar Brent Bezemer (ook: Besemer), die eveneens op De Pauwhof verbleef. Op het omslag van deze bundel staat het vignet van een pauw.

'Korte tijd later liet Eric mij een deeltje met zijn poëzie zien, in precies dezelfde uitvoering, en tot en met het "Pauwhof-Press-Holland" op de titelpagina. Hij had dit, achter mijn rug om, en ongetwijfeld met behulp van de charmante Conny Tamminga voor elkaar gekregen. Ik had flink de pest in over dit brutale staaltje van uitgevers-plagiaat, maar ik kon er weinig aan doen. Ik schold "grote klootzak en vuile dief", maar hij werd er niet heet of koud van.' (Ab Visser, *idem*)

POSTER

14 **Tom Lanoye** (*Gedicht met beginregel:*) *het is een magere troost*. [Gent: eigen beheer, 1981.] 630 x 350 mm. Plano. Gezet uit de Helvetica Medium en gefotokopieerd in een copyshop te Gent in een zeer beperkte oplage. Eerste druk. Eenmaal gevouwen. Wat kreukjes bij de vouwen. € 140

¶ Aan het begin van zijn literaire carrière vervaardigde en verkocht Tom Lanoye zijn dichtbundels zelf, na afloop van optredens voor studenten en in cafés. Minder bekend is dat hij omstreeks 1981 ook vier poëzieposters in kleine oplagen produceerde.

Op deze poster staat, in schreefloze letters zonder kapitalen, het liefdesgedicht met de beginregel 'het is een magere troost'. Onderaan in kleine letters: '© t. lanoye'.

In 1983 werd 'het is een magere troost' voor het eerst gebundeld, door Het Kanon te Antwerpen. Lanoye nam het gedicht ook op in de eerste poëziehandelseditie, *In de piste* (1984). Zeldzaam. Niet in Rousseeuw.

PROEFDruk

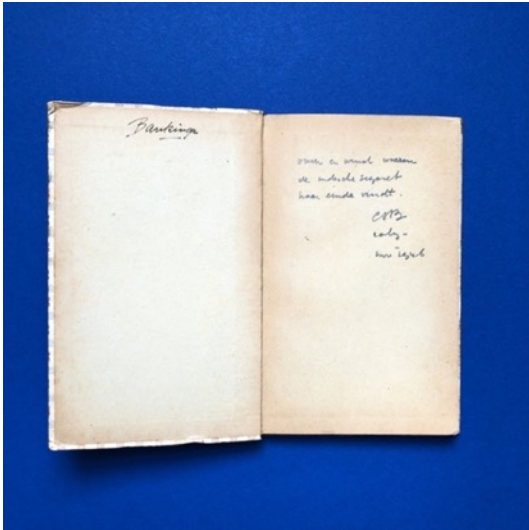
15 (Willem Frederik Hermans) *Zesendertig proefbladen voor Beertje Bombazijn*. (Amsterdam: de Literaire Loodgieters, 1981.) 278 x 198 – 197 x 359 mm. Zesendertig planodrukken. Niet afgesneden. Gezet en gedrukt in allerlei kleuren op karton. Geïllustreerd. Enkel vlekje. € 1800

¶ Uitgebreide, “volledige” reeks proefdrukken van de kleurrijkste bibliothele Hermans-uitgave, door Ewald Spieker en Pierre Roth vervaardigd. Doordat Spieker op bijna elk blad met potlood datum en drukgang heeft genoteerd, maakt deze set een reconstructie van het drukken mogelijk.

Sommige bladen geven een fraai op zichzelf staand typografisch beeld. De op 2 december 1981 voltooide zesendertigste drukgang, bijvoorbeeld, toont een op zijn rug zwemmende B.

Vergezeld van deze set gaat een e-mail van de drukker d.d. 18 mei 2020, waarin hij onder meer schrijft: ‘Het is dus feitelijk het drukverslag van het werken op de pers. Het is al drukkend ontstaan. Gedachten in schrift vertaald in beeld. Het is allemaal uniek materiaal.’

Cf. Janssen | Van Stek 367.

SIGARET

16 **(C.A.B. Bantzing)** – **Muus Jacobse** *Vuur en wind. Gedichten 1941-1945*. 205 x 130 mm. Den Haag: D.A. Daamen, (1946). Karton. 84 p. Derde druk. Insel-Bücherei 265. Deukjes in de randen. Naam van Henny Bantzing in inkt op binnenzijde voorplat: 'Bantzing'. € 30

¶ Opdracht van Cees Bantzing [aan zijn broer] in potlood op het schutblad: 'vuur en wind waarin | de indische sigaret | haar einde vindt. | CAB | coby. | nov 1946'.

Coby van der Weijde was in de oorlog de muze van Bantzing. Zij waren van 1940 tot en met 1951 getrouwd.

17 **Adriaan Morriën** *Juni*. Utrecht | Antwerpen: Het Spectrum, (1979). 171 x 108 mm. Karton. 48 p. Geïllustreerd met foto's en tekeningen. Eerste druk. Floroskoop 6. Enigszins doorrookt exemplaar. € 50

¶ Opdracht van de auteur in blauwe inkt op het schutblad: 'voor Joke, | ter herinnering, als ik er | niet meer zal zijn (Oud Jaar | 1999) | juni 1979 Adriaan'.

In dit exemplaar liggen drie particuliere items: een kleurenfoto van Adriaan Morriën met twee onbekenden op het strand, het ontwerp van een visitekaartje voor Joke Biesenbeek en de onderste helft van een uitgevouwen pakje sigaretten ('Dunhill | King Size Filter'). Op de binnenzijde van dit stukje karton staat een vijfregelig gedicht van Morriën, gesigneerd 'A.'.

*'Vrienden gaan dood aan hun hart,
of een long. Vriendinnen baren
gezwollen. Kinderen zijn weg in een zucht.
[...]'*

Manuscript Trouvé.

De hispaniste Joke Biesenbeek (1947-2005) was een goede vriendin van Adriaan Morriën. Morriëns voorspelling in de opdracht kwam niet uit: hij zou pas op 7 juni 2002 overlijden.

SINGLE

18 **(F.B. Hotz)** *The New Orleans Seven o.l.v. Hans IJzerdraat*. Radio Corporation of America: [1956]. 177 x 177 mm. 45-toerenplaat in hoes. Mooi. € 60

¶ Eerste single met jazz "Oude Stijl" van The New Orleans Seven. Bij deze in 1952 opgerichte Amsterdamse band voegde trombonist Frits Hotz, de latere schrijver F.B. Hotz, zich in 1955.

Op de voorzijde van de hoes staan vier vierkante foto's van bandleden: op de bovenste foto is Hotz te zien, zijn trombone in de aanslag. Op de achterzijde staat een korte, door bandleider Hans IJzerdraat geschreven geschiedenis van The New Orleans Seven.

RCA 75.173.

19 **Menno Wigman** *Rust niet. Gedichten*. [Rotterdam]: Room Records, 2002. 187 x 183 mm. 33-toerenplaat in hoes. [Vervaardigd in een oplage van 100 exemplaren.] € 80

¶ Tien verzen van Menno Wigman, door de dichter zelf voorgelezen.

Deze zeldzame single werd gepresenteerd op 12 oktober 2002 bij de Rotterdamse galerie Room.

SOLOTENTOONSTELLING

20 **(Bart van der Leck)** *Tentoonstelling van werken door B. van der Leck. (Met een inleiding van H.P. B. [= Bremmer].)* Den Haag: [Museum Kröller], 1927. 225 x 143 mm. Genaaid met koordje. (12) p. Niet afgesneden. Gedrukt op geschept papier. Geïllustreerd met acht afbeeldingen van schilderijen van Bart van der Leck. Eerste druk. Deels verbruind. Gedrukte prijs op omslag in inkt gewijzigd van 50 naar 25 cent. € 90

¶ Een van de eerste tentoonstellingscatalogi van Bart van der Leck. Afgebeeld in deze catalogus zijn onder andere de schilderijen *De kat* en *De storm*. De tentoonstelling, gehouden van 20 juli tot en met 15 september 1927, was dagelijks geopend van 10 tot 5 uur.

De solotentoonstelling vond plaats op Lange Voorhout 1 te Den Haag. Dit pand was in 1913 in bezit gekomen van het verzamelaarsechtpaar Anton Kröller en Helene Kröller-Müller. Helene stelde er haar kunstverzameling ten toon, aanvankelijk uitsluitend na een schriftelijk verzoek.

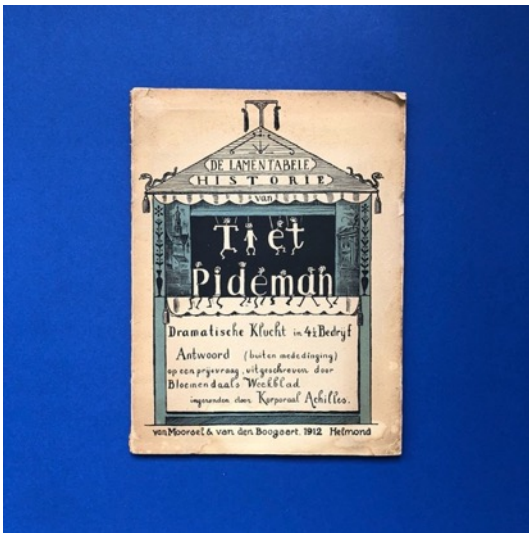
Bart van der Leck had voor Kröller-Müller al in 1914 een glas-in-loodraam ontworpen. Tevens adviseerde hij bij de bouw van Jachtslot Sint-Hubertus. H.P. Bremmer, Kröller-Müllers persoonlijke adviseur op het gebied van kunst, was tientallen jaren Van der Lecks hoofdsponsor.

21 **(Carel Willink)** *Tentoonstelling van schilderijen door A.C. Willink. Uitnoodiging.* Amsterdam: Kunstzalen A. Vecht, [1932]. 144 x 103 mm. Vouwkaart. (4) p. Geïllustreerd met een afbeelding [van het schilderij *Wilma* van A.C. Willink]. Eerste druk. € 120

¶ Tekst in zwarte inkt van de schilder op de voorzijde: '26 Sept. 1932 | Zeergeachte Heer Brom. | Het spijt mij, dat U mij niet thuis | getroffen heeft. Misschien kunt U van | deze uitnoodiging gebruik maken. ik | hoop U dan te ontmoeten. | Met beleefde groeten | A.C. Willink'.

Uitnodigingskaart voor de tweede solotentoonstelling van Carel Willink bij Aäron Vecht op Rokin 122. Met 'Lijst der [geëxposeerde] werken', waarop onder andere *Pompeji* en *Hermaphrodiet*. De tentoonstelling werd gehouden van 24 september tot en met 15 oktober 1932.

Gerard Brom was een in zijn tijd bekende kunstcriticus en literatuurwetenschapper.

SPOT

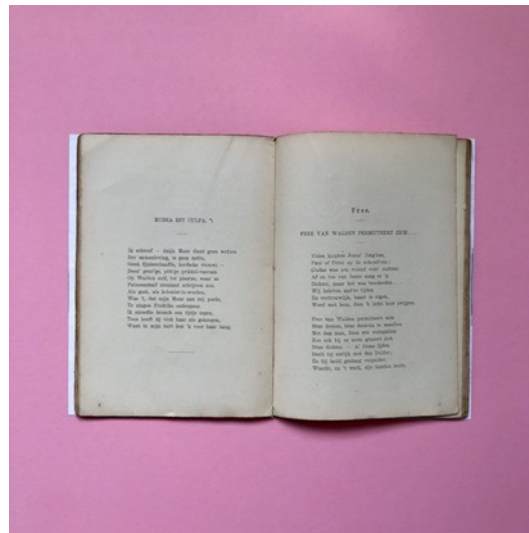
22 **Korporaal Achilles** *De lamentele historie van Tiet Pideman. Dramatische klucht in 4½ bedrijf. Antwoord op de prijsvraag voor een roman, – uitgeschreven door Bloemendaalsch Weekblad – Ingezonden (buiten mededinging) door –.* Helmond: Van Moorsel & Van den Boogaart, 1912. 267 x 200 mm. Ingehaaid met geïllustreerd omslag. 60 p. Geïllustreerd door J F N[uijens]. Eerste druk. Rug bovenaan beschadigd. Vochtvlak in binnenwerk. 'Ter recensie | Prijs fl. 1.00' in inkt op titelpagina. € 75

¶ J.F. Nuijens (1866-1945) was tekenleraar. Onder het pseudoniem Korporaal Achilles schreef hij de allereerste Nederlandse stripboeken. In deze heel aardig geïllustreerde 'klucht' steekt hij de draak met bekende socialisten.

23 **(Herman Gorter)** *De Reuke der Liefde. Spotblad voor het Congres. Onder Redactie van De Roode Roede, een Lange Goy en een Kleine Jude [&] "D'r uit!" Een middel dat niet kan falen, Onder redactie van: Eén Marxist en drie Integralen.* Jaargang 1, aflevering 1 & 2. Zonder plaats: zonder uitgever, 1907 & 1909. 400 x 292 & 598 x 403 mm. Krant. (6); (4) p. Geïllustreerd met foto's en karikaturen. Eerste druk. Vouwen. Scheurtjes. Deels verbruind. € 110

¶ Twee zeldzame kranten, gedateerd respectievelijk 1 april 1907 en 13 februari 1909, vol anticommu-nistisch en antisocialistisch sentiment. Allerlei bekende politici van rond 1900 worden in woord en beeld belachelijk gemaakt: Jan Ceton, Pieter Jelles Troelstra, Willem Vliegen, David Wijnkoop e.v.a. Aanleiding voor het verschijnen van beide kranten lijkt te zijn de onenigheid binnen de SDAP en de daaruit voortvloeiende oprichting van de SDP.

Verrassend veel aandacht is er voor de communist en dichter Herman Gorter. In "D'r uit!", het vervolg op *De Reuke der Liefde*, wordt hij als 'De Moderne Mozes' afgebeeld en staat Gorters zogenaamde 'Tribune Rede' afgedrukt. Op de voorpagina van *De Reuke der Liefde* staat een twintigregelig 'Oók een klein heldendicht', onder een spotprent van Gorter die een SDAP-bal in het revolutie-doel schopt (Gorter was geen onverdienstelijk voetballer).

SPOT

24 **Ixo.** *Naturalistische Passie-Cyclus van Elf Zangen met Voor- en Achterdeur*. Den Haag: Cremer & Co., 1889. 218 x 140 mm. Cahiersteek. 18 p. Gedrukt in rood en zwart. Geïllustreerd met initialen en clichés. Eerste druk. Omslag deels verbruind, los en beschadigd. € 80

¶ Behoorlijk absurdistische parodie op de poëzie van Tachtig en *De Nieuwe Gids*. Gedichten met titels als 'Labberdaan of 98° Fahrenheit' en 'Ikmoord'. Achter het pseudoniem Ixo. ging de schrijver Frits Smit Kleine (1845-1931) schuil.

Voor Marcellus Emants, bevriend met Smit Kleine, was meteen duidelijk dat zijn vriend de brochure had geschreven. In een brief van 15 maart 1889 schreef Emants: 'Het best geslaagd vind ik No. 2, het begin van 5 en vooral No 11.'

25 **N.N.** *Braga op Walden. (Met 'n Woord Vooraf door J.H. de Veer.)* Berg en Dal (bij Nijmegen): Uitgevers-Mij. "D'Wilde Horzel", (1902). 198 x 144 mm. Ingenaaid (recent omslag van marmerpapier met titeletiket). VIII, 88 p. Eerste druk. Omslag vervangen. Eerste en laatste pagina iets verbruind. € 100

¶ Omvangrijke bundel spotverzen van J.H. de Veer (ca. 1860-1915), die zelf korte tijd deel uitmaakte van de socialistische kolonie Walden. De Veer kwam teleurgesteld en verbitterd thuis. De meeste gedichten zijn gericht tegen Walden-oprichter Frederik van Eeden, kortweg 'Free', 'Neerlands Thoreau, Neerlands Tolstoi'.

Zeldzaam.

TEKENING

26 **(C.A.B. Bantzinger)** *Programma "De Draak ontwaakt" op 19, 20 en 21 September 1945 in den Stadsschouwburg te Amsterdam.* (Amsterdam: Organiseerend Comité, 1945.) 204 x 150 mm. Geniet met geïllustreerd omslag. (16) p. Eerste druk. Iets gevlekt. € 80

¶ Programmaboekje van het toneelstuk *De Draak ontwaakt* van Jef Last. Opvoering door de Chinese gemeenschap te Amsterdam 'ten bate van de geteisterde gebieden in Nederland'. Tekst in Chinees, Engels en Nederlands.

Achter in dit exemplaar liggen twee oorspronkelijke, afgestempelde entreekaartjes en een originele tekening van een Chinese krijger in Oost-Indische inkt en rode waterverf door Cees Bantzinger, rechtsonder gesigneerd: 'Bantzinger'.

Cees Bantzinger kwam vaak in de Amsterdamse Stadsschouwburg. Al in 1936 tekende hij het affiche voor een voorstelling en in 1946 zou hij tijdens de opvoering van *Hamlet*, vanuit de coulissen, tekeningen maken. Een in november 1945 aangekondigd 'gedenkboek van het Chinezenfeest' met illustraties van Bantzinger is nooit verschenen.

27 **Peter van Straaten** *Originele tekening in Oost-Indische inkt.* 261 x 210 mm. Een blad. Op briefpapier: 'Peter van Straaten | Dorpsweg K 159 | 1676 GK Twisk'. Tweemaal gesigneerd: 'Peter'. Vaag vlekje. Gevouwen geweest. € 110

¶ Fraai zelfportret van de tekenaar met krullenbos en bril, half verscholen in een bosschage, naast een bordje 'met | vriendelijke | groeten'.

Peter van Straaten woonde van 1977 tot ca. 1997 op Landgoed 't Twiskerslot, bij Medemblik.

COLOFON

Catalogus 14 19 juni 2020

Tekst en beeld Nick ter Wal

Vignet Olivia Ettema

Lettertype Avenir

Adres Hereweg 134, 9722 AA, Groningen

Telefoon 06-41909324

IBAN NL08TRIO0379619288

KVK 73792640

BTW NL002164220B81

Web www.artistiekbureau.com

Mail info@artistiekbureau.com

